

Η ΑΧΕΡΙΤΟΥ ΣΤΟΥΣ ΜΕΓΑΛΟΥΣ ΣΤΑΘΜΟΥΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Η Αχερίτου στα χρόνια του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου 1914-1919

Όταν η Τουρκία μπήκε στον πόλεμο με το μέρος των Γερμανών, η Αγγλία ακύρωσε όλες τις συνθήκες που είχε μαζί της.

Αυτό ενθάρρυνε τους Κυπρίους και ζήτησαν να πολεμήσουν παρά το πλευρό των Βρετανών. Μάλιστα όλοι οι Κύπριοι που πολέμησαν στους Βαλκανικούς πολέμους του 1912-13, ζήτησαν πρόθυμα να υπηρετήσουν μαζί με τους Άγγλους.

Στην αρχή η Αγγλία αγνόησε την επιθυμία των Κυπρίων, αργότερα όμως τους κάλεσε να ενταχθούν στο Κυπριακό Σύνταγμα.

Το Καλοκαίρι του 1916 άρχισε η επιστράτευση Κυπρίων ημιονοδηγών (Μουλάρηδων) για τον Αγγλικό στρατό. Η επιστράτευση άρχισε στις 4 του Ιούλη και μέχρι το Γενάρη του 1918 περίπου 9200 επιστρατευθέντες έφτασαν στη Θεσσαλονίκη. Άλλοι 401 έμειναν στο Κέντρο Εκπαίδευσης στην Αμμόχωστο.

Η πληρωμή των επιστρατευθέντων ήταν ψηλή για κείνη την εποχή. Έπαιρναν 3 δραχμές την ημέρα.

Μέχρι το Μάρτη του 1919 ο αριθμός της δύναμης έφτασε στις 15910 άνδρες. Ο πληθυσμός της Κύπρου τότε ήταν 150,000 σύμφωνα με την απογραφή του 1921. Το 89% από τους στρατιώτες ήταν Ελληνοκύπριοι και το 11% τουρκοκύπριοι.

Οι επιστρατευθέντες μετά από σύντομη εκπαίδευση μεταφέρθηκαν στη Θεσσαλονίκη, υπηρέτησαν στο Μακεδονικό μέτωπο στη Δοϊράνη, στις Σέρρες, στη Ροδόπη, στη Σερβία, στην κοιλάδα του ποταμού Στρυμόνα, στη Βάρνα, στο Ροστόκι και στην Καλλίπολη... Μερικοί απ' αυτούς μπήκαν στη Βουλγαρία και στην Κωνσταντινούπολη νικητές.

Πολλοί Κύπριοι αργότερα ενώθηκαν με τις Ελληνικές δυνάμεις κι έλαβαν μέρος στη μάχη του Σκρά το 1918. Σ' αυτή τη μάχη έχασαν τη ζωή τους 5 Κύπριοι.

Κάποιοι από την Αχερίτου υπηρέτησαν και σ' αυτό τον πόλεμο.

Με δυσκολία εντοπίσαμε αυτούς τους τρεις

1. Κυριάκος Κάρρας
2. Παναγής Σιακαρλάκας ή Σελινίδικιας
3. Σπύρος Σταυρή Γεωργίου

Ο Σπύρος αποστρατεύθηκε γιατί έπασχε από σοβαρή αρρώστια, πιθανότατα μηνιγγίτιδα. Όταν έφτασε στο χωριό ήταν βαριά άρρωστος και σε λίγο καιρό πέθανε.

Ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος στοίχισε στην ανθρωπότητα 17 εκατομμύρια νεκρούς και 20 εκατομμύρια τραυματίες.

Η Γερμανία ηττήθηκε και υπογράφη Συνθήκη Ειρήνης με τους όρους των Δυτικών συμμάχων, στις Βερσαλλίες της Γαλλίας στις 28.6.1919.

Οκτωβριανά (Εξέγερση του 1931)

Όπως είναι γνωστό η πρώτη αξιοσημείωτη, μαζική αντίδραση εναντίον του Βρετανικού Αποικιακού Καθεστώτος, έγινε τον Οκτώβρη του 1931, με σκοπό τον αιώνιο πόθο για ΕΝΩΣΗ της Κύπρου με την Ελλάδα.

Η μόνη γραπτή πληροφορία για όσα έγιναν στην Αχερίτου, σε όλη αυτή την περίοδο, είναι η μαρτυρία του τότε δασκάλου του χωριού μ. Σταύρου Τάντα, όπως καταγράφονται στις σελίδες 683-687, στο βιβλίο του «Η Ζώδια τα παλαιά χρόνια».

Τις παραθέτω αυτούσιες, γιατί πιστεύω πως κάθε σχόλιο περιττεύει:

«Η 26η Οκτωβρίου γιορτή του Αγίου Δημητρίου ήταν, σύμφωνα με το τότε Αναλυτικό Πρόγραμμα του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, το οποίο ίσχυε και εφαρμόζοταν και στα σχολεία της Κύπρου, εθνική γιορτή. Ήταν η επέτειος της απελευθέρωσης της Θεσσαλονίκης από τους Τούρκους και η θριαμβευτική είσοδος σ' αυτήν των Ελληνικών στρατευμάτων υπό τον τότε διάδοχο του Ελληνικού Θρόνου Κωνσταντίνο. Έτσι σύμφωνα με το πρόγραμμα και μ' ένα βιβλίο που μου χάρισε τότε η συνάδελφος Ελένη ή Ιφιγένεια Ζησίμου πούφερε από την Ελλάδα, όπου εργάστηκε τον προηγούμενο χρόνο, «Ο Οδηγός του Διδασκάλου» γιορτάσαμε την εορτή της σημαίας. Την 26ην Οκτωβρίου του 1930. Ύστερα από κοινή προσευχή, απαγγελίες και τραγούδια για τη σημαία έγινε παρέλαση στους δρόμους του χωριού και η παράδοσή της στον καλύτερο μαθητή της Στ' τάξης, σαν εκπρόσωπό των παιδιών του σχολείου και γενικά της νεολαίας, με τον όρκο και την εντολή να την φυλάγουν, να την τιμούν και να την υπερασπίζονται από κάθε εχθρική επιβουλή. Αυτή ήταν η τελευταία χρονιά που γιορτάστηκε η εθνική αυτή γιορτή γιατί τον επόμενο χρόνο το 1931 την πρόλαβαν τα Οκτωβριανά γεγονότα.

Είχεν ιδρυθεί τότε η Μυστική Οργάνωση «ΕΡΕ» που σκοπό είχε την εξύψωση του εθνικού φρονήματος και την προετοιμασία του Κυπριακού λαού για τον αγώνα για την ΕΝΩΣΗ. Είχα μυηθεί τότε από τον εξ αγχιστείας θείο μου τον Χαράλαμπο Πετρίδη και με τη σειρά μου είχα μυήσει κι' εγώ μερικούς έμπιστους φίλους στην Αχερίτου. Τον Γιαννήν του Παπάντωνη, γεωργόν, τον Θεοδόση Καρακώστα, βοσκόν, τον Αντώνη Κωνσταντινίδην, επιστάτην αρδευτικών έργων (χαβούζων), Παναγιώτην Κιλίλην, μάγειρα του Διευθυντή των Αρδευτικών Έργων Χαβούζων Μεσσαορί- as George Douglas. Μαζί ιδρύσαμε στο καφενείο του Γερώνυμου το Σύλλογο

«ΕΝΑ» (Εθνική Νεολαία Αχερίτους) και παρουσιάσαμε από σκηνής το δράμα «Μάρτυρες και εκδικηταί». Στις 18 Οκτωβρίου το 1931, Κυριακή εορτή του Αγίου και Ευαγγελιστή Λουκά, πήγαμε με «καρρέττα» -βουδάμαξο- στο πανηγύρι του Αγίου Λουκά του Βαρωσιού. Μετά τη θεία λειτουργία διανεμήθηκε από νέους το διάγγελμα του αιδίου Μητροπολίτη Κιτίου, Νικοδήμου Μυλωνά, με το οποίο καλούσε το λαό σε πολιτική ανυπακοή. Ο κόσμος τόπιανε, το διάβαζε με συγκίνηση και το φύλαγε, άλλοι στις τζιέπες άλλοι στους κόρφους κι' άλλοι στα τσεγκιά (πορτοφόλια) σαν ιερό φυλακτό.

Στις 21 του ίδιου μήνα, μέρα Τετάρτη, συνέβησαν στη Λευκωσία τα γνωστά Οκτωβριανά γεγονότα κατά τα οποία σκοτώθηκε κι' ο νεαρός ΟΝΟΥΦΡΙΟΣ ΚΛΗΡΙΔΗΣ, ο πρωτομάρτυρας των γεγονότων εκείνων. Τούτο προκάλεσε μεγάλο αναβρασμό τόσο στις πόλεις όσο και στα χωριά της Κύπρου κι' εξύψωση του εθνικού φρονήματος του Ελληνικού Κυπριακού λαού.

Την επομένη, αστυνομικοί γύριζαν τα χωριά και τοιχοκολλούσαν στους καφενέδες έντυπες αγγελίες με τα «ανοικτά γράμματα» του τότε Κυβερνήτη της Κύπρου σερ Ρόναλτ Στορς, με τα οποία κηρύσσετο ο Στρατιωτικός Νόμος κι' έμπαιναν σ' εφαρμογή όλα εκείνα τ' αυστηρά περιοριστικά μέτρα. Μόλις όμως φεύγανε οι αστυνομικοί, οι αγγελίες ξεσχίζονταν και χάνονταν.

Το Σάββατο, 24 Οκτωβρίου, κατά την 1 μ.μ. ήρθε στον καφενέ ο γνωστός τότε σατυρικός ποιητής της Αμμοχώστου κι' εκδότης της σατυρικής εφημερίδας ΠΥΞ-ΛΑΞ, Ζαχαρίας Σωτηρίου, που αργότερα, επί εποχής του τότε Κυβερνήτη Σερ Ρίτσαρντ Πάλμερ, έγραψε το σατυρικό ποίημα για την «αλυσίδα» με τίτλο ΑΜΛΙ Σ' ΕΙΔΑ» και φυλακίστηκε, αν δεν απατώμαι και μας ανακοίνωσε, ότι λήφθηκε άδεια για συγκρότηση συλλαλητηρίου στο Βαρώσι, που θα γινόταν στην Πλατεία του Παντοπουλείου (Δημοτικής Αγοράς) στις 5 μ.μ. και μας καλούσε να πάμε όλοι. Θα πήγαιναν και τ' άλλα χωριά. Πήγα και κτύπησα αμέσως την καμπάνα, πήρα τη σημαία του σχολείου, πήγα στον καφενέ του Μουχτάρη όπου μαζευτήκαμε, όσοι μπορούσαμε για να πάμε στο Βαρώσι πεζοί, δεν υπήρχαν τότε ούτε αυτοκίνητα ούτε λεωφορεία και με τη σημαία μπροστά ξεκινήσαμε με τραγούδια και ζητωκραυγές. Εκεί ήταν κι' ο αστυνομικός σταθμάρχης της Άχνας Αντώνης Παπαδόπουλος, που'πε στο Μουχτάρη:

-Θωρείς το δάσκαλο που κρατεί τη σημαία;

-Έεε, κλεισ' τα μάτια σου. Τι έκαμε;

Ο Κυριάκος ή Κακός του Κωστή της Χ" Μαρτισούς, γείτονάς μου τότε, που τον συνάντησα τελευταία στις Βρυσούλες, όπου είδα και μερικούς από τους τότε μαθητές μου, μου διηγήθηκε τα εξής σχετικά:

-Πριν να βρεις που την αυλήν της εκκλησιάς με τη σημαία, εφώναξες της μάνας μου που πάνω που το τοιχαρούιν της αυλής μας τζ' είπες της: «Θκειά Φωτού, να σε παρακαλέσω, μόλις έρτει ο Κυριάκος να του πεις να'ρτει να με βρει.»

Έτσι, ο Κυριάκος, που δεν άργησε, μόλις τού'πε η μάνα του, φόρεσε τα καθαρά του ρούχα και τα παπούτσια κ' ήρτε στην πλατεία που'μαστε συγκεντρωμένοι κί' έπιασε τη σημαία από τα χέρια μου. Πήγαμε, όπως αναφέρω, στο συλλαλητήριο και γυρίσαμε.

Την επομένη, η αστυνομία ζητούσε μαρτυρίες για να με κατηγορήσει για οχλαγωγία, μεταφορά της σημαίας κ.λ.π. Μόλις τού'μαθε ο Ντάγκλας, πήγε στο Βαρώσι, είδε τον τότε αστυνόμο, τον Τήλλυρο, και τού'πε:

-Μα εν να κατηγορήσετε τον δάσκαλον της Ασιερίτους ότι εκράτεν σημαίαν; Αφού εδώσετέ τους άδειαν.

Κί' ο Τήλλυρος τ' απάντησε αλαζονικά.

-Ποιος σε ρώτησεν εσένα;

Κί' όμως η αστυνομία βρήκε μάρτυρα για να με κατηγορήσει. Μαρτυρούσε ο Πρόδρομος, ύστερα πενθερός του Ντάγκλα, ότι με είδε να κρατώ τη σημαία. Παρουσιάστηκε όμως ο Κυριάκος στην αστυνομία και παραδέχτηκε ότι εκείνος κρατούσε τη σημαία. Παρουσιάστηκε στο δικαστήριο και καταδικάστηκε σε 15 σελίνια -μεγάλο ποσό για την εποχή- πρόστιμο. Διενεργήθηκε έρανος μεταξύ των κατοίκων και μαζεύτηκαν «δκυόμισι» λίρες με τις οποίες πληρώθηκε το πρόστιμο του Κυριάκου και τα υπόλοιπα δόθηκαν για τα προστίματα που καταδικάστηκαν οι Πρασιτίες γιατί άνοιξαν τις αποθήκες άλατος κί' έκλεψαν άλας.

Η απόσταση ήταν πάνω από έξη (6) μίλια, αλλά κανένας δεν παραπονέθηκε για κούραση. Ο ενθουσιασμός μάς έδινε θάρρος και δύναμη έτσι που μπορέσαμε και φτάσαμε πολύ πιο μπροστά από την ορισμένη ώρα. Τη σημαία την κρατούσαν ψηλά πότε ένας και πότε άλλος.

Στο συλλαλητήριο εκείνο είχαν μαζευτεί πολλές χιλιάδες από το Βαρώσι, τα Κοκκινοχώρια, τη Μεσαορία και την Καρπασία. Στη συγκέντρωση μίλησαν ο Δήμαρχος της Πόλης Γεώργιος Εμφιετζής, ο Βουλευτής Αμμοχώστου Λούης Λοΐζου και τελευταίος ο Βουλευτής Καρπασίας Κυριάκος Ρωσσίδης επιχειρηματίας, γεωργός και δικηγόρος που εξήραν τη σημασία της συγκέντρωσης, εξιστόρησαν τα γεγονότα και τις αιτίες που τα προκάλεσαν και κάλεσαν το λαό σε πολιτική ανυπακοή. Συστήσανε να μη αγοράζωμε άλας, να μη καπνίζωμε φορολογημένα τσιγάρα, να μη πληρώνουμε φόρους και κάθε παθητική αντίσταση που θα βοηθούσε τον αγώνα μας. Θυμάμαι τον μ. τον Ρωσσίδα που σαν μιλούσε για την αποφυγή αγοράς και καπνίσματος τσιγάρων, έβγαλε το πακετάκι των τσιγάρων από την τζέπη του, κατάκοψε τα τσιγάρα και το ξέσχισε κί' είπε:

- Κί' εγώ πετώ τα τσιγάρα μου και ορκίζομαι και δηλώνω ότι από τώρα και στο εξής δε θα ξανακαπνίσω.

Κί' ο κόσμος τον χειροκρότησε και πολλοί τον μιμήθηκαν σχίζοντας και πετώντας τα πακετάκια τους με τα τσιγάρα. Κί' από την επομένη οι καπνιστές άρχισαν να καπνίζουν χαχομπλιά.

Ύστερα από τις ομιλίες και τις ζητωκραυγές για την «Ένωση» η συγκέντρωση διαλύθηκε κι' εμείς -όσοι ήμασταν από τα χωριά ξεκινήσαμε για επιστροφή. Ευτυχώς οι κοκκινοχωρίτες (Αυγορίτες κ.α.) είχαν φορτηγά αυτοκίνητα στα οποία στριμωχθήκαμε κι' εμείς όρθιοι και πήγαμε ως το δίστρατο -στις Βρυσούλες- κι' έτσι γλιτώσαμε τη μεγάλη πεζοπορία. Οι Βαρωσιώτες όμως πούμειναν ξεχύθηκαν στους δρόμους κάνοντας διαδηλώσεις με φωνές και τραγούδια. Κι' όπως μάθαμε την επομένη εκείνο το βράδυ ακριβώς πυροβολήθηκε και σκοτώθηκε και το πρώτο θύμα από το Βαρώσι, για τον αγώνα.

Την Κυριακή στη λειτουργία, έγινε στην Αχερίτου μνημόσυνο του πρωτομάρτυρα Ονούφριου Κληρίδη. Στο μεταξύ γινόταν γνωστό τόσο από τις εφημερίδες όσο κι' από πληροφορίες που μεταδίδονταν από κείνους που ταξίδευαν στις πόλεις ότι άρχισαν παντού δολιοφθορές, πυρκαγιές και διαρρήξεις αποθηκών άλατος αλλά και συλλήψεις. Οι Τρικωμίτες διέρρηξαν τις αποθήκες του Πογαζιού και φόρτωσαν αυτοκίνητα με άλας. Το ίδιο κι' οι Ακανθιώτες της αποθήκης της Ακανθούς. Συνελήφθησαν όμως πολλοί και φυλακίστηκαν. Οι κάτοικοι της Έγκωμης (Αμμοχώστου) προκάλεσαν κάποια δολιοφθορά στη γραμμή του τρένου με το οποίο διακινούνταν στρατεύματα. Στρατός και Αστυνομία μάζεψαν τους κατοίκους σ' ένα βαθούλωμα έξω από το χωριό και προσπαθούσαν με απειλές ν' ανακαλύψουν τους δολιοφθορείς. Αεροπλάνα πετούσαν πάνω από τη συγκέντρωση κάνοντας καταδύσεις και προσπαθώντας να εκφοβίσουν με τον δαιμονιώδη θόρυβό τους τον κόσμο.

Στην Αχερίτου μερικοί σκέφτηκαν να κάψουν το «Κονάτζιν», την κατοικία του Άγγλου Διευθυντή των Χαβούζων ένα πραγματικό Παλάτι σε σύγκριση με τα σπίτια τους αλλά τους υποδείχθηκε ότι, εκτός του ότι το χωριό θα πλήρωνε τις ζημιές και με το παραπάνω, θάκαναν τις δουλειές τους όσοι δούλευαν στ' Αρδευτικά Έργα. Υπήρχε επίσης ο φόβος ότι θα γινόταν σίγουρα κάποια προδοσία και θα κινδύνευαν οι φύλακες να καταδικαστούν σε ισόβια φυλάκιση ή και σε θάνατο ακόμη.»

Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος 1939-1945

Το 1940, Κύπριοι Εθελοντές εντάσσονται στις Βρετανικές ένοπλες δυνάμεις και υπηρετούν ως το τέλος του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, ύστερα από υποσχέσεις και ελπίδες ότι μετά τη νίκη θα έχουν και οι Κύπριοι το δικαίωμα της Αυτοδιάθεσης-Ένωσης.

Ο κατάλογος των όσων γεννήθηκαν στην Αχερίτου και κατατάχθηκαν στον Αγγλικό στρατό, περιλαμβάνει όπως φαίνεται πιο κάτω ονοματεπώνυμο, ημερομηνία κατάταξης και τόπο γέννησης. Εδώ δεν περιλαμβάνονται όσοι ήταν παντρεμένοι στο χωριό μας, έμειναν εκεί, αλλά γεννήθηκαν αλλού, όπως ο Γεώργιος Α. Κούσκουνος (Λάρνακα), Σάββας Χ" Κώστας Γέναγρα, Μιχαήλ Δράκος-Σιάλος (Πρασειό) ίσως και κάποιοι άλλοι.

11. Κατά ταξινόμηση

Αριθμός στοιχεία	Αριθμός στοιχεία	ΕΠΙΘΕΤΟ	ΟΝΟΜΑ	ΠΑΤΡΩΝΥΜΟ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΤΟΠΟΣ ΓΕΝΝΗΣΗΣ	ΕΠΑΡΧΙΑ
335	335	ΔΗΜΗΤΡΗ	Ζαχαρίας		30/11/39	Αχέρτου	ΕΠΑΡΧΙΑ
636	636	ΛΑΖΑΡΟΥ	Παρασκευάς		06/12/39	Αχέρτου	Αιμιόχωνας
686	686	ΤΟΦΑΤΖΗ	Χριστόφορος	Χαράλαμπος	07/12/39	Αχέρτου	Αιμιόχωνας
1010	1010	ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ	Βασίλης		14/02/40	Αχέρτου	Αιμιόχωνας
1077	1077	ΛΑΖΑΡΟΥ	Μιχαήλ		15/02/40	Αχέρτου	Αιμιόχωνας
1184	1184	ΧΡΗΣΤΟΦΗ	Ζαχαρίας		16/02/40	Αχέρτου	Αιμιόχωνας
1280	1280	ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ	Παναγιώτης		17/02/40	Αχέρτου	Αιμιόχωνας
1282	1282	ΤΟΥΜΠΑ	Δημήτρης	Ανδρέας	17/02/40	Αχέρτου	Αιμιόχωνας
2212	2212	ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ	Χαράλαμπος		01/06/40	Αχέρτου	Αιμιόχωνας
2215	2215	ΔΗΜΗΤΡΗ	Κωνσταντίνος		01/06/40	Αχέρτου	Αιμιόχωνας
2218	2218	ΚΕΦΑΛΑΣ	Γεώργιος		01/06/40	Αχέρτου	Αιμιόχωνας
2412	2412	ΛΑΖΑΡΟΥ	Αντρέας	Λ	10/06/40	Αχέρτου	Αιμιόχωνας
2850	2850	ΑΝΤΩΝΙΟΥ	Ηλίας		24/06/40	Αχέρτου	Αιμιόχωνας
3134	3134	ΑΓΓΕΛΗ	Γεώργιος		03/07/40	Αχέρτου	Αιμιόχωνας
3479	3479	ΜΑΝΤΟΒΑΝΗ	Χριστόδουλος		16/07/40	Αχέρτου	Αιμιόχωνας
3927	3927	ΔΗΜΗΤΡΗ	Χριστόφορος		12/08/40	Αχέρτου	Αιμιόχωνας
3929	3929	ΠΑΠΑΛΛΗ	Πετρός	Χ	12/08/40	Αχέρτου	Αιμιόχωνας
3943	3943	ΤΟΥΛΗ	Ανδρέας		13/08/40	Αχέρτου	Αιμιόχωνας
4201	4201	ΜΑΝΤΟΒΑΝΗ	Αλέξανδρος	Α. Γ.	08/10/40	Αχέρτου	Αιμιόχωνας
4283	4283	ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ	Μηνάς		21/10/40	Αχέρτου	Αιμιόχωνας
4316	4316	ΑΝΑΣΤΑΣΗ	Μιχαήλ		24/10/40	Αχέρτου	Αιμιόχωνας
4381	4381	ΧΡΗΣΤΟΦΗ	Ευάγγελος		29/10/40	Αχέρτου	Αιμιόχωνας
15301	15301	ΠΑΝΑΓΗ	Χριστόδουλος		27/11/40	Αχέρτου	Αιμιόχωνας
16077	16077	ΖΟΥΒΑΝΗΣ	Χαράλαμπος	Κωνσταντίνος	08/01/41	Αχέρτου	Αιμιόχωνας
16378	16378	ΜΙΧΑΗΛ	Βασίλης		29/01/41	Αχέρτου	Αιμιόχωνας
16990	16990	ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ	Μιχάλης		04/03/41	Αχέρτου	Αιμιόχωνας
17083	17083	ΧΡΗΣΤΟΦΗ	Δημήτριος		06/03/41	Αχέρτου	Αιμιόχωνας
17260	17260	ΓΕΩΡΓΙΟΥ	Γεώργιος		13/03/41	Αχέρτου	Αιμιόχωνας
17828	17828	ΜΙΧΑΗΛ	Παρασκευάς		24/04/41	Αχέρτου	Αιμιόχωνας
18551	18551	ΜΙΧΑΗΛ	Γεώργιος		07/11/42	Αχέρτου	Αιμιόχωνας
18893	18893	ΑΝΤΩΝΙΟΥ	Μιχαήλ		10/02/43	Αχέρτου	Αιμιόχωνας
21309	21309	ΝΤΑΝΤΖΙΟΥ	Κωστής	Μιχαήλ	01/08/44	Αχέρτου	Αιμιόχωνας
21521	21521	ΑΣΠΡΗΣ	Πέτρος	Γεώργιος	25/09/44	Αχέρτου	Αιμιόχωνας
22621	22621	ΠΙΕΡΗ	Μιχάλης		28/12/45	Αχέρτου	Αιμιόχωνας
23084	23084	ΧΡΗΣΤΟΦΗ	Λούκας		24/06/46	Αχέρτου	Αιμιόχωνας

Όταν τέλειωσε ο πόλεμος και γύρισαν, περιφέρονταν στο χωριό με τις στολές τους και΄μεις, μικρά παιδιά τότε, τους θαυμάζαμε και θυμόμαστε ακόμα έντονα εκείνες τις εντυπώσεις.

Ιδιαίτερη μνεία και αναφορά τιμητική πρέπει να γίνει και στον μοναδικό μας νεκρό στο Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.

Είναι ο Ζαχαρίας Χριστοφή - Τσιούμπλος (PRIVATE, CY/1184 CYPRUS REGIMENT - 19th April 1945) γιος του Χριστοφή Ζαχαρή και της Χριστίνας Χριστοφή, σύζυγος της Κυπριανής Ζαχαρία από την Αχερίτου Αμμοχώστου Κύπρου.

Το πιο πάνω όνομα αναγράφεται στο Μνημείο Πεσόντων (ATHENS MEMORIAL FACE 10), σύμφωνα με τα στοιχεία του «Συνδέσμου Κυπρίων Βετεράνων του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου (<http://www.cypirusveterans.com>.)

Ο Τσιούμπλος του Παπαλλή όπως ήταν γνωστός, ήταν ο άντρας της Τζιυπρούς, πατέρας του Κόκου και της Αντρικκούς και παππούς του σημερινού Κοινοτάρχη Αχερίτου-Βρυσούλων Ζαχαρία Π. Χριστοφή. Όλοι οι απόγονοί του δικαιούνται να περηφανεύονται, γιατί αυτός έδωσε

τη ζωή του για την ελευθερία της ανθρωπότητας και για τα πανανθρώπινα ιδανικά.

Οι 600 Κύπριοι νεκροί είναι θαμμένοι σε 56 νεκροταφεία 16 χωρών και υπάρχουν στοιχεία για την ταφή των 358 περιπτώσεων μόνον. Οι υπόλοιποι θεωρούνται αγνοούμενοι.

Ζαχαρίας Τσιούμπλος

Δημοψήφισμα 1950

Ο Μακάριος ο Γ΄, Μητροπολίτης τότε Κιτίου, είναι ο εμπνευστής της ιδέας, για τη διεξαγωγή του Ενωτικού Δημοψηφίσματος, από 15 μέχρι 22 του Γενάρη του 1950.

Τούτο έγινε υπό την ευθύνη της Εκκλησίας, αλλά υποστηρίχτηκε και από το ΑΚΕΛ, το οποίο από το Δεκέμβρη του 1949 άλλαξε τη γραμμή της Αυτοκυβέρνησης και υποστήριξε την Αυτοδιάθεση - Ένωση.

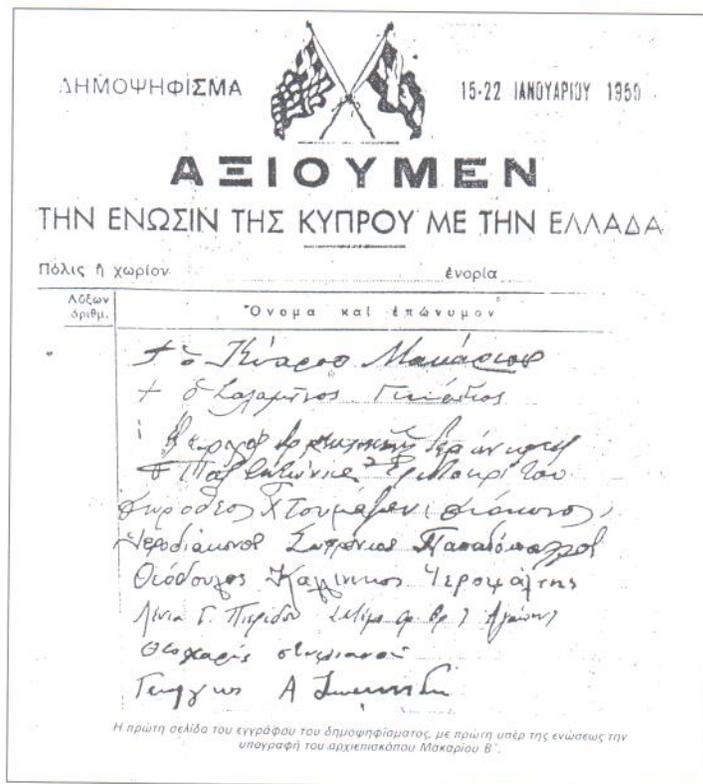
Υστερα από δεήσεις σε όλες τις Εκκλησίες της Κύπρου, σύσσωμος ο λαός, το 96%, με ενθουσιασμό ψήφισε «Αξιούμεν την ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα».

Η πρώτη φωτοτυπία είναι αντίγραφο της πρώτης σελίδας στη Λευκωσία. Η Αχερίτου δεν αποτέλεσε εξαίρεση. Ολόκληρος ο πληθυσμός του χωριού, με επικεφαλής την Εφορευτική Επιτροπή που απαρτιζόταν από τους:

Αποστόλη Χ" Θεοδούλου, Γιαννή Χρυσοστόμου, Θεόδουλο Αδάμου και ιερέα τον Παπα-Γεώργιον Κ. Μούσκου, προσήλθαν στην εκκλησία και ψήφισαν πάντες υπέρ της Ένωσης. Στη φωτοτυπία που μας στάλθηκε από την Αρχιεπισκοπή, φαίνονται τα ονόματα συγχωριανών μας, που γνώρισαν όλοι οι παλαιότεροι.

Μαθητής της Ε΄ του Δημοτικού τότε, θυμούμαι τις καμπάνες που κτυπούσαν ασταμάτητα και τον μ. Λουκή Νικολαΐδη να φέρνει τον πατέρα μας που ήταν άρρωστος με τη μοτοσικλέτα του, για να ψηφίσει. Δεν υπήρχαν ιδιωτικά αυτοκίνητα τότε στο χωριό.

Θυμούμαι επίσης τη σκηνή που ο δάσκαλός μας Δ. Χαβάς, παρά τη ρητή απαγόρευση από την αποικιοκρατική διακυβέρνηση, σε όλους τους δημοσίους υπαλλήλους να πάρουν μέρος στη ψηφοφορία, όλοι σχεδόν την αφήφσαν. Ψηφίζοντας είπε: «Θα βρούμε κάποιο τρόπο να βγάλουμε το ψωμί μας αν μας σταματήσουν».

ΙΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑ

15-22 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1950

ΑΞΙΟΥΜΕΝ

ΙΝ ΕΝΩΣΙΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ις η χωριον 'Αχερίτου ένορμα Αχερίτου

Αδελων Αριθμ.	Όνομα και επώνυμον
112	Γεωργιος Α. Κουσιωνας
	Γεωργιος Σικελι
+	Γιαννης Χριζοβη
	Γιαννης Μαφας
	Σεβαστιος Τσαλαμυζα
	Γεωργιος Φ. Κόζια
+	Γεωργιος Γ. Τσιμαζο
	Κωνσταντinos Τσιμαζο
	Γιαννης Κωνσταντινιδης
+	Γιαννης Λεωντι
	Γεωργιος Παπα
	Γεωργιος Νικητας
	Γεωργιος Κυριακος
	Παπα Γεωργιος Κ. Μορσεως
	Γεωργιος Μιχαηλ
	Γεωργιος Τσαυρα
+	Γεωργιος Χ' Πιπρον
+	Γιαννης Φ. Παπαδημητρου
	Γεωργιος Π. Σφαιρακο
	Γιαννης Κωνσταντινιδης
	Γεωργιος Αγγελου
	Γεωργιος Ν. Μυτιλη
	Γεωργιος Χρ. Τσιμαζο
	Γεωργιος Κος
	Γεωργιος Αδωνιδης

*Ολα τα άνωτέρω πρόσωπα υπέγραψαν η έσημειογράφησαν ενώπιον ημών ως εφορευτικής επιτροπής.

1. Προεδρος Ε' Ομοσπονδίας
2. Γενικός γραμματέας
3. Διευθυντής

Ο 'Ιερέας
Παπα Γεωργιος Κ. Κ. Πιπρον